

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
30 серпня 2021 року,
протокол № 1 .

Ректор, голова вченої ради університету,
доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

_____ 2021 року

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ»
для підготовки фахівців на першому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр
за спеціальністю 293 Міжнародне право
галузі знань 29 Міжнародні відносини
за денною формою навчання

РОЗРОБНИК:

Завідувач кафедри публічного управління та адміністрування, доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, доцент

_____ 2021 року

_____ Едуард ЩЕПАНСЬКИЙ

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри публічного управління та адміністрування
27 серпня 2021 року, протокол № 1 .

Завідувач кафедри, доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, доцент

_____ 2021 року

_____ Едуард ЩЕПАНСЬКИЙ

Деканеса факультету управління та економіки, кандидатка економічних наук, доцентка

_____ 2021 року

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
28 серпня 2021 року, протокол № 1 .

Перша проректорка, голова методичної ради університету, кандидатка наук з державного управління, доцентка

_____ 2021 року

_____ Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

			Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни		– 3
2.	Заплановані результати навчання		– 4
3.	Програма навчальної дисципліни		– 6
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни		– 8
	4.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	– 8
	4.2.	Аудиторні заняття	– 8
	4.3.	Самостійна робота студентів	– 9
5.	Методи навчання та контролю		– 9
6.	Схема нарахування балів		– 10
7.	Рекомендована література		– 10
	7.1.	Основна література	– 10
	7.2.	Допоміжна література	– 11
	7.3.	Нормативно-правова база	– 12
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		– 12

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	– 29	Міжнародні відносини
2.	Код і назва спеціальності	– 293	Міжнародне право
3.	Назва спеціалізації	–	спеціалізація не передбачена
4.	Назва дисципліни	–	Міжнародний туризм
5.	Тип дисципліни	–	вибіркова
6.	Код дисципліни	–	ВД 2.1.35.
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	перший
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	бакалавр
9.	Курс / рік навчання	–	четвертий
10.	Семестр	–	сьомий
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3 / 90	
	2) денна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	– 40	
	% від загального обсягу	– 44	
	лекційні заняття (годин)	– 20	
	% від обсягу аудиторних годин	– 50	
	семінарські заняття (годин)	– 20	
	% від обсягу аудиторних годин	– 50	
	самостійна робота (годин)	– 50	
	% від загального обсягу	– 56	
	тижневих годин:		
	аудиторних занять	–	

самостійної роботи	–
3) заочна форма навчання:	не передбачена
аудиторні заняття (годин)	– -
% від загального обсягу	– -
лекційні заняття (годин)	– -
% від обсягу аудиторних годин	– -
семінарські заняття (годин)	– -
% від обсягу аудиторних годин	– -
самостійна робота (годин)	– -
% від загального обсягу	– -
тижневих годин:	-
аудиторних занять	– -
самостійної роботи	– -
12. Форма семестрового контролю	– залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ОДЗП 1.1.1. Економічна теорія, ОДПП 1.2.11. Інституційне право Європейського Союзу, ОДПП 1.2.14. Матеріальне право Європейського Союзу, ОДПП 1.2.16. Міжнародне економічне право, ВД 2.1.9. Міжнародні економічні відносини.
2) супутні дисципліни	– ВД 2.1.26. Теорія міжнародних бізнес транзакцій, ВД 2.1.34. Міжнародний бізнес.
3) наступні дисципліни	– ВД 2.1.38 Право міжнародних організацій, ВД 2.1.41 Міжнародне торговельне право.
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

Навчальна дисципліна «Міжнародний туризм» забезпечує досягнення таких результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою «Бакалавр міжнародного права»:

ПРН-1. Здатність досліджувати ситуації, факти та проблеми у світовому соціумі з метою пояснення, прогнозування, та регулювання політико-правових процесів.

ПРН-2. Здатність демонструвати знання та глибоке розуміння фактів, джерел, принципів, доктрин, теорій, механізмів, пов'язаних із явищами та процесами у міжнародному середовищі.

ПРН-3. Здатність демонструвати практичні навички застосування норм міжнародного, матеріального та процесуального права щодо правовідносин у визначених міжнародно-правових ситуаціях.

ПРН-4. Уміння здійснювати комплексний аналіз та оцінку правових ситуацій з урахуванням юридичних, соціальних, політичних та інших факторів.

ПРН-13. Уміння пояснювати природу та зміст основних міжнародно-правових явищ і процесів.

ПРН-15. Уміння готувати проекти необхідних актів в рамках реалізації норм міжнародного і національного права відповідно до правового висновку, зробленого в різних правових ситуаціях.

ПРН-18. Здатність здійснювати юридичний супровід основних видів міжнародної співпраці та зовнішньоекономічних операцій.

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:
1. Знання <i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>
1.1) відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату міжнародного туризму;
1.2) розкривати зміст основних функцій міжнародного туризму;
1.3) описувати проблеми сучасного стану міжнародного туризму;
1.4) визначати технологію розроблення та прийняття нормативно-правових актів в сфері міжнародного туризму;
1.5) визначати сутність та класифікаційні ознаки міжнародного туристичного ринку.
2. Розуміння <i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>
2.1) пояснювати зміст основних понять і категорій міжнародного туризму;
2.2) обговорювати міжнародно-правові джерела правового регулювання туристичної діяльності;
2.3) пояснювати технологію розроблення та прийняття нормативно-правових актів в сфері міжнародного туризму;
2.4) пояснювати міжнародно-правові стандарти здійснення туристичної діяльності;
2.5) ідентифікувати основні чинники формування попиту та пропозиції на міжнародному ринку туристичних послуг.
3. Застосування знань <i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>
3.1) застосовувати комплексний підхід до вирішення проблем функціонування організацій, що надають послуги в сфері міжнародного туризму;
3.2) демонструвати вміння здійснювати комплексний аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища туристичних організацій із застосуванням широкого кола методів дослідження;
3.3) розробляти нормативно-правові акти в сфері міжнародного туризму.
4. Аналіз <i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) дискутувати щодо місця міжнародного туризму в системі міжнародних правовідносин;
4.2) досліджувати процедуру прийняття нормативно-правових актів та розподіляти її на окремі складові;
4.3) класифікувати види міжнародних ринків надання туристичних послуг та співвідносити їх переваги та недоліки;
4.4) протиставляти вітчизняний та зарубіжний досвід розвитку туристичної сфери.
5. Синтез <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) систематизувати основні завдання на окремих стадіях процесу розробки та прийняття нормативно-правових актів;
5.2) пояснювати види міжнародних нормативно-правових актів та особливості їх правового регулювання в сфері міжнародного туризму;
5.3) узагальнювати зарубіжний досвід розвитку державного регулювання туристичної сфери.

6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>	
6.1)	пояснювати доцільність застосування наукових підходів до вивчення поняття «міжнародний туризм»;
6.2)	оцінювати перспективи розвитку пріоритетних секторів міжнародної індустрії туризму та їх застосування в Україні.
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатомірності та альтернативності сучасної культури)</i>	
7.1)	формувати власні наукові погляди на проблеми розвитку правового регулювання сфери міжнародного туризму;
7.2)	розробляти стратегію розвитку правового регулювання туристичної діяльності в Україні.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Міжнародний туризм як економічний та соціокультурний феномен

Сутність міжнародного туризму. Визначення поняття «туризм», «міжнародний туризм». Підходи до класифікації форм міжнародного туризму. Суб'єкт туризму.

Міжнародний туризм як чинник економічного зростання. Функції туризму. Основні джерела доходів від туризму. Ефект мультиплікатора.

Соціокультурне значення міжнародного туризму. Комунікаційні аспекти туризму. Принципи міжнародного туризму. Соціальне значення туризму.

Прояви негативного впливу міжнародного туризму. Негативний вплив на економіку. Забруднення довкілля.

Тема 2. Сучасні форми розвитку та державно-правового регулювання міжнародного туризму в країнах світу

Історичні форми розвитку туризму. Етапи розвитку туризму та їх характеристика: передісторія, стародавній період, середньовіччя, Новий час, сучасні тенденції.

Чинники формування попиту і пропозиції міжнародного ринку туристичних послуг. Теорія абсолютних переваг. Теорія відносних переваг. Теорія співвідношення факторів. Статичні та динамічні фактори впливу на розвиток туризму. Теорія подібності країн.

Форми організації державно-правового регулювання туристичної галузі країн світу. Нормативно-правове регулювання. Стандартизація та сертифікація туристичної діяльності. Ліцензування. Державна податкова політика.

Тема 3. Роль міжнародних туристичних організацій в регулюванні міжнародного туризму

ООН в системі міжнародного туристичного співробітництва. Характеристика документів ООН щодо розвитку міжнародного туризму. Головні установи ООН, які займаються питаннями міжнародного туризму.

Всесвітня туристична організація (UNWTO). Структура ВТО. Функції Генеральної Асамблеї – найвищого органу ВТО. Керівний орган ВТО - Виконавча рада, її завдання та функції. Основні напрями діяльності ВТО.

Класифікація міжнародних туристичних організацій. Всесвітні і регіональні туристичні організації. Офіційні (міжурядові) і неофіційні організації в сфері туризму. Універсальні й спеціалізовані туристичні організації.

Тема 4. Поняття та особливості функціонування міжнародного туристичного ринку

Сутність та особливості ринку міжнародного туризму. Туристичний ринок: поняття, ознаки, види. Визначення місткості ринку.

Класифікація ринків міжнародного туризму за цілями подорожей. Туризм з метою відпочинку і розваг у Європі. Туризм з метою відпочинку і розваг в Америці. Туризм з метою відпочинку і розваг в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. Туризм з метою відпочинку і розваг в Африці, на Близькому Сході і в Південній Азії. Діловий туризм. Географія конгресно-виставкового туризму. Географія інсентив-туризму. Релігійний туризм. Паломництво. Лікувально-оздоровчий туризм.

Туристичне районування світу. Характеристика туристичних регіонів світу: Європа, Азіатсько-Тихоокеанський регіон, Південна Азія, Америка, Близький Схід, Африка.

Суб'єкти ринку туристичних послуг, специфіка їх цілей та діяльності. Туристичний ринок із позицій його суб'єктного складу. Проблеми сегментування туристичного ринку. Диференціальні критерії сегментації: за рівнем доходів; за статтю; за віком і життєвим циклом родини.

Тема 5. Міжнародне туристичне право

Поняття та ознаки міжнародно-правових актів. Види міжнародно-правових актів.

Основні міжнародно-правові джерела правового регулювання туристичної діяльності. Загальна резолюція з розвитку туризму (1963 р.). Манільська декларація зі світового туризму (1980 р.). Документи Акапулько, прийняті на Всесвітній нараді з туризму при ВТО (1982 р.). Гаазька декларація з туризму (1989 р.).

Міжнародно-правові стандарти здійснення туристичної діяльності. Хартія туризму. Глобальний етичний кодекс туризму.

Шенгенські угоди.

Тема 6. Нормативно-правове регулювання туристичної діяльності в Україні

Закон України «Про туризм» як спеціальний нормативно-правовий акт. Еволюція правового регулювання туристичної діяльності в Україні. Структура та сфера дії Закону України «Про туризм». Відповідальність за порушення законодавства про туризм.

Значення підзаконних нормативно-правових актів у сфері правового регулювання туристичної діяльності в Україні. Види підзаконних нормативно-правових актів у сфері правового регулювання туристичної діяльності в Україні.

Поняття туристичної діяльності. Організаційні форми та види туризму. Внутрішній та міжнародний туризм. Суб'єкти туристичної діяльності. Правовий статус туристичних агентів та туристичних операторів. Права та обов'язки суб'єктів туристичної діяльності. Права та обов'язки туристів та екскурсантів.

Безпека в галузі туризму. Правила проведення туристичних подорожей з учнівською та студентською молоддю України. Вимоги безпеки під час надання туристичних послуг з підвищеним ризиком. Страхування у сфері туристичної діяльності. Договір страхування. Страхові ризики. Франшиза. Страхова сума і страхове відшкодування. Обов'язкові види страхування туристів (медичне та від нещасного випадку).

Тема 7. Сучасний стан та перспективи розвитку секторів міжнародної індустрії туризму

Зміст поняття та особливості індустрії міжнародного туризму. Індустрія туризму. Підприємства, які виробляють продукти і послуги для туристів. Туристичний товар та його особливості. Індустрія міжнародного туризму.

Туроператори і турагенти. Основні типи туроператорів. Туристичний бізнес. Досвід країн світу щодо регламентації діяльності туроператорів.

Заклади розміщення та харчування туристів. Класифікація засобів розміщення туристів. Класифікація готелів. Особливості готельного обслуговування країн світу. Підприємства харчування. Національні особливості розвитку підприємств харчування.

Система транспортних перевезень. Сучасна класифікація транспорту з позицій туризму. Авіаційний транспорт. Залізничний транспорт. Автомобільний транспорт. Водний транспорт.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1.	Міжнародний туризм як економічний та соціокультурний феномен	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
2.	Сучасні форми розвитку та державно-правового регулювання міжнародного туризму в країнах світу	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
3.	Роль міжнародних туристичних організацій в регулюванні міжнародного туризму	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
4.	Поняття та особливості функціонування міжнародного туристичного ринку	16	4	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-
5.	Міжнародне туристичне право	16	4	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-
6.	Нормативно-правове регулювання туристичної діяльності в Україні	16	4	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-
7.	Сучасний стан та перспективи розвитку секторів міжнародної індустрії туризму	12	2	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
	Усього годин:	90	20	20	-	-	50	-	-	-	-	-	-

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні, лабораторні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних, лабораторних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для

підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти виконують індивідуальні завдання у вигляді есе та складання розгорнутої схеми.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- презентація виконаних есе за заданою тематикою.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

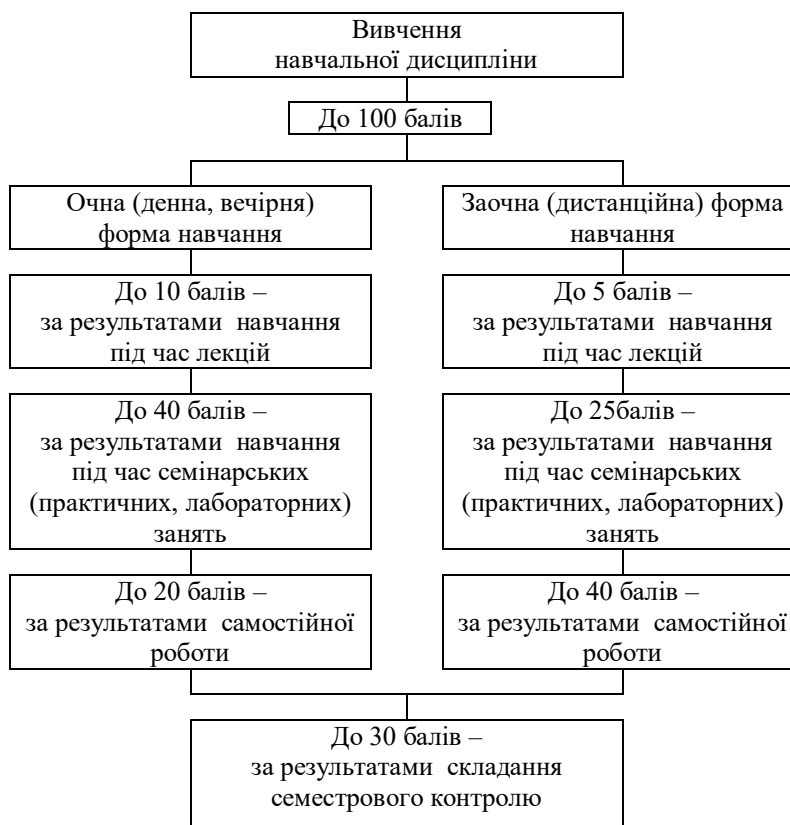
- 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- 4) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного заліку.

Структура залікового білету включає три теоретичних питання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування студентам балів за результатами навчання здійснюється за схемою, наведеною на рис.

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основна література

1. Александрова А. Ю. Международный туризм: Учеб. пособ. для вузов. М.: КноРус, 2010. 337 с.
2. Волошин Н. И. Правовое регулирование в туризме: учебник. М.: Советский спорт, 2007. 504 с.
3. Квартальнов В. А., Романов А. А. Международный туризм: политика развития : учебное пособие. М. : Советский спорт, 1998. 142 с.
4. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник. Львівський національний ун-т ім.Івана Франка. Факультет міжнародних відносин. Географічний факультет. К.: Знання, 2008. 661 с.
5. Міжнародний туризм: навчальний посібник для студентів спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство» / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника / укладачі В.С. Великочий, О.І. Дутчак, В.В. Шикеринець. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2015. 254 с .
6. Нормативно-правовое обеспечение международного туризма: Учебно-практическое пособие. К.: Кондор, 2013. 486 с.
7. Селецький С.І. Правове регулювання туризму в Україні : навчальний посібник. К. : «Центр учбової літератури», 2012. 186 с.
8. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія. Київ. нац. торг.- екон. ун-т. К., 2009. 462 с.
9. Школа І.М., Григорків В.С, Кифяк В.Ф. Розвиток міжнародного туризму в

Україні. Чернівці: «Рута». 1997. 342 с.

10. Щепанський Е.В. Державне регулювання розвитку туристично-рекреаційної сфери в Україні : теорія, методологія та практика : монографія. Хмельницький : ХУУП, 2018. 326с.

7.2. Допоміжна література

1. Гнатюк М.Р. Закон України «Про туризм»: постатейний коментар. К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2006. 197 с.

2. Гречаник В. П., Васильченко С. М. Сучасні тенденції розвитку міжнародного туризму: Україна і світ. Вісник Прикарпатського університету, 2008. № 6. С. 17-29.

3. Гудима М.М. Деякі аспекти договірної оформлення посередницьких відносин в туризмі. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Збірник наукових статей*. Випуск 28. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2012. 274 с., С. 107-112.

4. Діковська І. Деякі питання визначення застосовуваного права до зобов'язань із міжнародних перевезень. *Підприємництво, господарство і право*. № 12. 2011. С.76-79.

5. Дмитревский Ю. Д. Туристические районы мира. Смоленск : СГУ, 2000. 248 с.

6. Домбровська С. М., Білотіл О. М., Помаза-Пономаренко А. Л. Державне регулювання туристичної галузі України : монографія. Х. : НУЦЗУ, 2016. 196 с.

7. Законодавство України про туризм і готельну справу : збірник офіційних текстів законів станом на 1 лютого 2012 р. К. : «Центр учбової літератури». 2012. 242 с.

8. Заячківська Г. Міжнародний туризм як економічна категорія: теоретичні аспекти. *Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє*. Збірник наукових праць Тернопільського національного економічного університету. Випуск 14-15, 2010, С. 80-85.

9. Квартальнов В.А., Зорин И.В. Менеджмент туризма: Основы менеджмента: Учебник. М.: Финансы и статистика, 2002. 352 с.

10. Кифяк В. Ф. Організація туризму: навчальний посібник. Чернівці : Книги. XXI, 2008. 344 с.

11. Коцан Н. Н., Мазурець Р. Р. Сучасні тенденції розвитку міжнародного туризму. *Науковий вісник Волинського національного університету ім. Л.Українки*. Розділ 3. Міжнародні економічні відносини. № 6. 2008. С. 148-153.

12. Кучура П.И. Правовое понятие и состав природных рекреационных территорий. *Актуальні проблеми реформування земельних, екологічних, аграрних та господарських правовідносин: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (м.Хмельницький, 17-18 травня 2013 р.)*. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2013. 468 с., С. 165-168.

13. Матвієнко А.Т. Науково-практичний коментар до Закону України «Про туризм». К.: Науково-дослідний інститут туризму та курортів, 2006. 212 с.

14. Новосельська І. Теоретико-правові питання імплементації конвенцій Міжнародної організації праці у сфері туризму. *Підприємництво, господарство і право*. - № 12. 2011. С.84-85.

15. Попович Т.Г. Додаткові елементи механізму правового регулювання стандартизації в господарському праві. *Актуальні проблеми реформування земельних, екологічних, аграрних та господарських правовідносин: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (м.Хмельницький, 17-18 травня 2013 р.)*. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2013. 468 с., С. 424-427.

16. Ринейська Л. С. Туризм як перспективна галузь сучасного міжнародного бізнесу. ПолтНТУ. *Економіка і регіон*. 2009. № 1(20). С. 90-93.

17. Семенова М. Правова природа договірних відносин, що виникають у сфері надання туристичних та супутніх послуг. *Юридична Україна*. 2010. №8. С.90-94.

18. Щепанський Е. В. Методологічна сутність і класифікаційні ознаки туризму. *Державне будівництво: електрон. наук. фах. вид.* Харків : ХарPI НАДУ, 2010. № 1. URL : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2010-1/doc/2/12.pdf>

19. Щепанський Е. В. Механізм державного управління (регулювання) туристично-

рекреаційною сферою: теоретичні підходи до визначення поняття. *Науковий вісник Академії муніципального управління*. Збірник наукових праць. Серія «Управління». 2015. Випуск 1. С. 93-102.

7.3. Нормативно-правова база

1. Гаазька декларація Міжпарламентської конференції по туризму від 14.04.1989 р. URL : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_904
2. Глобальний етичний кодекс туризму. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/983_001
3. Конституція України від 28.06.1996р. № 254к/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
5. Про затвердження Ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності : постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 991. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/991-2015-п>
6. Про курорти : Закон України від 05 жовтня 2000 р. № 2026-III. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/go/2026-14>
7. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02 березня 2015 р. № 222-VIII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/222-19>
8. Про міжнародні договори України : Закон України від 29.06.2004р. № 1906-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>
9. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР. Відомості Верховної Ради України (ред. від 26.04.2014 р., підстава 1193-18). 2014. № 31. Ст. 241.
10. Хартія туризму : Міжнародний документ від 01.01.1985р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_640
11. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. № 435-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (UNWTO World Tourism Organization) URL : <http://www.world-tourism.org>.
2. Офіційний сайт департаменту туризму та курортів Міністерства економічного розвитку та торгівлі України URL : <http://www.me.gov.ua/Documents/MoreDetails?lang=uk-UA&id=2c48859c-3471-4508-8d0d-60df67c47e84&title=ProUpravlinniaTurizmuTaKurortiv>
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL : www.ukrstat.gov.ua